

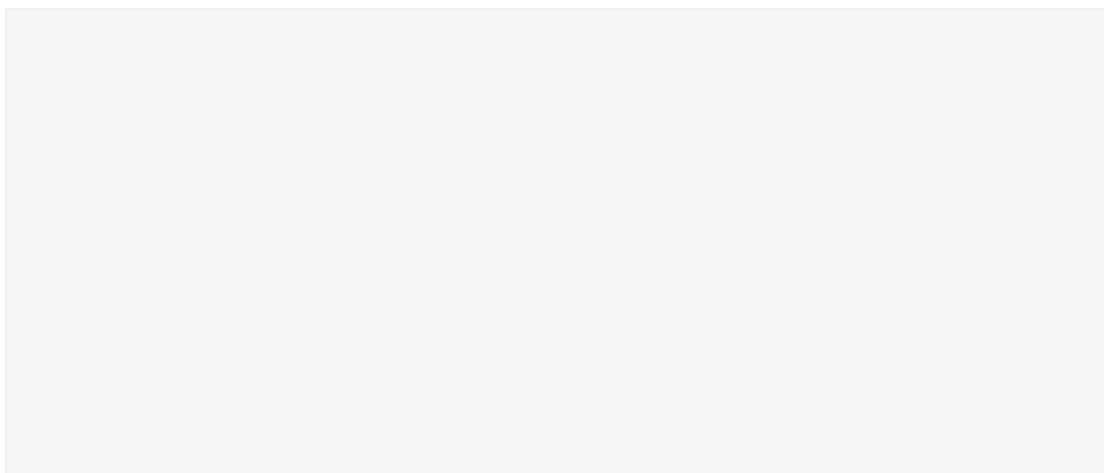
Dient de economie de samenleving of vice versa?

24 juni 2022

Soms vergeet ik dat ik op deze plek verantwoordelijk ben voor de zeer onregelmatig verschijnende rubriek ‘Dingen die niets met elkaar te maken hebben’, maar het is weer de hoogste tijd.

Ik begin met de protesten van de boeren, die ook in het parlement scherp en luid verwoord worden. Donderdag tweette BBB-aanvoerder Caroline van der Plas tijdens de onderbreking van het stikstofdebat het volgende: ‘Terwijl de voedselmakers in hun bestaansrecht worden bedreigd en velen weg zullen moeten van het land, gaan de Kamerleden lunchen. Ze appen zelfs dat ze trek hebben. #voedsel.’ Zelf luncht Van der Plas natuurlijk nooit, maar er lag een bedrieglijke suggestie in haar woorden: dat wij niets meer te eten zouden hebben als de Nederlandse veestapel om wille van natuur en klimaat kleiner werd. Dat gaat geheel voorbij aan het feit dat de Nederlandse landbouw grotendeels produceert voor de export – onze vaderlandse maaltijden zinken daarbij in het niet.

Van der Plas is de stem van veel boeren, maar ook die van een branche. Ze was chef-redacteur van *Pig Business* en werkte voor landbouworganisatie LTO en de Nederlandse Bond van Varkenshouders. Het boerenprotest wordt gedragen door bedrijven uit de landbouwindustrie die miljardenomzetten maken, en ze worden goed gehoord in Den Haag. Op het VVD-congres behoorden oud-Kamerleden Ladders en Oplaat tot degenen die zich keerden tegen het stikstofplan; Ladders is voorzitter van Vee&Logistiek Nederland, Oplaat voorzitter van de Pluimveeverwerkende Industrie.

Bouwen in de polders

Dit heeft allemaal niets te maken met wat er gebeurt rond de bouwgrond in Nederland. Daar investeren projectontwikkelaars miljoenen in vier grote polders, in de hoop dat die binnen enige tijd een andere bestemming krijgen: woningbouw. Dan wordt de grond bijna een half miljard meer waard. Om dat te bereiken, zo meldde [Trouw](#), bewerken ze de politiek – lokaal, provinciaal, landelijk. VVD-Kamerlid Daniel Koerhuis diende voor alle vier genoemde polders moties in: bouwen! Het belang van de projectontwikkelaars liet hij ongenoemd.

Dat heeft natuurlijk niets te maken met de toestanden rond Schiphol, waar voormalig PvdA-staatssecretaris Dick Benschop aan het roer staat, en rond de KLM, dat een tijdje werd geleid door voormalig CDA-minister Camiel Eurlings. De staat heeft grote belangen in beide partijen en dus in hun businessmodel; vliegveld en luchtvaartmaatschappij zijn met elkaar verstrengeld. Daarbij gaat het om de heilige koe van de hub-functie, die Nederland een buitenproportionele positie geeft in de luchtvaart – ooit was dat iets om trots op te zijn, maar die tijd is voorbij. Al die passagiers die op Schiphol overstappen, dragen bij aan uitbuiting, vervuiling en overlast in Nederland.

Dat heeft dan weer niets te maken met het feit dat Tata Steel verouderde fabrieken mag blijven gebruiken, die veel te veel zwaveloxide, stikstofoxide en stof uitstoten. [De Volkskrant](#) meldde dat dit mogelijk is omdat de Omgevingsdienst Tata juridisch niet kan ‘verplichten haar installaties te moderniseren’. En hoe komt dat? “Doordat de Europese regels worden gemaakt door de politiek en de industrie samen.”

Allemaal dingen die niets met elkaar te maken hebben. Maar je vraagt je af: dient de economie de samenleving of dient de samenleving de economie?